

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria de Comunicació

2

Informe sobre el procés de repartiment de les freqüències de ràdio i televisió i el mapa actual d'aquests mitjans

Desembre del 2004

Informe sobre el procés de repartiment de les freqüències de ràdio i televisió i el mapa actual d'aquests mitjans (*)

1. Elements a considerar

Les competències sobre ràdio i televisió són compartides entre l'estat i el govern de la Generalitat, i això ha estat motiu de moltes dificultats, es parli del govern que es parli, a l'hora de gestionar l'espai radioelèctric, convocar i resoldre concursos, establir règims sancionadors, etc. Com a normes bàsiques es poden citar els articles 149.1.21 i 149.1.27 de la Constitució Espanyola, l'apartat 1 de l'article 16 de l'Estatut de Catalunya i la Llei 4/1980, Estatut de la Ràdio i la Televisió.

“D'acord amb la interpretació que ha fet dels preceptes en joc el Tribunal Constitucional, correspon a l'Estat l'aprovació de la normativa bàsica en matèria d'atorgament de concessions per a la gestió indirecta del servei de ràdio i televisió, la regulació del procediment d'adjudicació de concessions i les facultats accessòries a aquestes, i correspon a les comunitats autònomes, dins del seu àmbit territorial, el desenvolupament normatiu i l'execució de les bases estatals”(**).

D'altra banda, s'ha de considerar que l'actual govern de la Generalitat es constitueix en un moment de transició tecnològica —de l'analògic al digital— de gran transcendència, tant pel que fa la normativa com pel que fa, sobre tot, la realitat mediàtica del país i la possibilitat, per part del govern de la Generalitat, d'ordenar l'espai radioelèctric i contribuir, decisivament, a la consolidació d'un espai català de comunicació.

Aquestes dues realitats (competències compartides i transició tecnològica) impliquen que, tot i la voluntat del govern, els *tempos* estiguin supeditats tant al nivell de sintonia amb el govern de l'estat com al ritme que marqui el conjunt dels països avançats respecte de la implantació de la radiotelevisió digital.

Òbviament, això no vol dir que el govern es conformi amb la situació actual:

- Respecte de les competències compartides, s'ha de negociar que siguin traspassades a la Generalitat totes les competències relatives a radiodifusió i televisió. També s'hauria de veure reflectida aquesta necessitat en el nou Estatut de Catalunya.
- Respecte de la transició digital, al marge de les polítiques del govern de l'estat, Catalunya ha de tenir un paper predominant i capdavanter en el

marc europeu, i avançar decididament, al llarg de la legislatura, per ser pionera o protagonista d'una apagada analògica generalitzada i avançada.

** Per tal de fer més àgil el present informe, no s'entra en el detall de la normativa històrica (1983-2001) elaborada per la Generalitat en matèria de radiodifusió i televisió. No obstant, per facilitar la feina dels membres de la cambra, es posa a la seva disposició el llibre "Legislació sobre ràdio i televisió a Catalunya" (Generalitat de Catalunya, Quaderns de legislació, 37, Barcelona 2002)*

*** Legislació sobre ràdio i televisió a Catalunya, Quaderns de legislació, 37, Generalitat de Catalunya*

2. Mapa de la ràdio

La Generalitat de Catalunya té la competència per atorgar les concessions per a la gestió del servei públic de radiodifusió sonora amb modulació de freqüència de caràcter comercial i municipal. Autoritza els negocis jurídics relatius a les modificacions de l'estructura del capital social que s'efectuïn en el si de les societats concessionàries d'emissores comercials a Catalunya, així com les transmissions de les concessions de les emissores comercials. També tramita peticions davant l'Administració Central relatives a paràmetres tècnics de les emissores.

El procediment de concessió de les emissores comercials està regulat pel Decret 269/1998, de 21 d'octubre, del règim jurídic de les concessions per a la prestació del servei de radiodifusió sonora en ones mètriques amb modulació de freqüència per a emissores comercials (DOGC 2756 02.11.98), parcialment modificat per la disposició addicional 10 del Decret 355/2001, de 24 de desembre, pel qual es reestructuren parcialment diversos departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC 3544 02.01.02) i pel Decret 186/2002, de 25 de juny (DOGC 3670 04.07.02).

Entre d'altres preceptes, el Decret 269/1998 estableix que abans del 30 de gener de cada any el concessionari haurà de presentar a la Direcció General de Radiodifusió i Televisió la declaració responsable del compliment dels compromisos derivats de la concessió i referides a l'any anterior, d'acord amb els models aprovats.

Així mateix i d'acord amb el que estableix la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, es fixa un sistema de franges horàries i percentatges mínims d'ús de la llengua catalana i de l'aranès que han de complir els concessionaris en les seves emissions.

Aquests requisits són usar la llengua catalana en les seves emissions de manera que, com a mínim el 50% del temps d'emissió sigui en aquesta llengua, i distribuir el seu ús equitativament en totes les franges horàries. Respecte de l'ús de l'aranès, les emissores amb zona de servei a Era Val d'Aran hauran de garantir una presència significativa de l'aranès. La meitat d'emissió en aranès es podrà deduir del percentatge mínim d'emissió en català. Pel que fa la música cantada, com a mínim el 25% han de ser cançons interpretades en llengua catalana o aranès. Les emissions efectuades en els períodes diaris de màxima audiència computen el doble.

En data 9 de novembre de 1998 (DOGC núm. 276), es va convocar un concurs públic per a l'adjudicació de 39 freqüències d'FM, de caràcter comercial, previstes en el Plan técnico nacional de radiodifusión sonora en ondas métricas con modulación de frecuencia (Reial Decret 1388/1997, de 5 de setembre, BOE núm. 220 de 13-09-1997). El 21 de desembre de 1998 la Mesa de Contractació va obrir, en acte públic, les proposicions compreses en els sobres "B", corresponents a l'oferta tècnica, que varen presentar un total de 61 licitadors. El

document contractual que va regir aquest concurs és el plec de clàusules d'explotació .

En data 4 de maig de 1999, el Govern de la Generalitat va aprovar l'adjudicació de 33 concessions per a la gestió d'emissores d'FM comercials a Catalunya. Els acords d'adjudicació varen ser publicats en el DOGC núm. 2898, de 28 de maig (pàg. 7257-7263). Hi ha encara sis emissores pendents d'adjudicació, fins que no es resolgui el recurs contenciós administratiu interposat contra l'acord de 4 de maig de 1999. Mentrestant, les emissores a les quals durant l'any 1998 no se'ls va prorrogar la concessió, poden continuar emetent (resolució de 28 d'octubre de 1999).

En data 22 de setembre de 2000, es va convocar un concurs públic per a la concessió de quatre emissores d'FM de caràcter comercial. Per acord del Govern de la Generalitat de 17 d'abril de 2001, s'adjudicaren les concessions següents: a Ràdio i Televisió Sant Celoni, SL la freqüència 102.5 MHz de Sant Celoni; a Ràdio Olot, SA la freqüència 98.1 MHz d'Olot; a Uniprex, SA la freqüència 95.3 MHz de Reus, i a Comunicacions Pla, SA la freqüència 98.4 MHz de Miralcamp. Les tres primeres adjudicacions estan publicades en el DOGC 3428 d'11.07.2001. La darrera, en el DOGC 3429 de 12.07.2001.

El 5 d'abril de 2002 es va convocar (DOGC 3609) el concurs públic per a les concessions tres emissores d'FM de caràcter comercial a Barcelona (freqüències 90,5 MHz i 104,2 MHz) i Granollers (freqüència 93,5 MHz), d'acord amb el plec d'explotació. Les emissores varen ser adjudicades per acord de Govern de data 22 d'octubre de 2002 . Les freqüències de Barcelona 90.5 MHz i 104.2 MHz s'adjudicaren, respectivament, a Agrupación Radiofónica SA i Inversiones Radiofónicas Río San Pedro SA (DOGC 3770 de 27.11.2002). La de Granollers 93.5 MHz s'adjudicà a RKOR Ràdio SL (DOGC 3771 de 28.11.02).

Tots els documents relatius a normativa, concursos públics, plecs de clàusules, resolucions, etc. de les emissores comercials de radiodifusió en FM, així com els que fan referència a les emissores municipals, poden consultar-se al web de la Direcció General de Mitjans i Serveis de Difusió Audiovisuals: www.gencat.net/dgma.

A dia d'avui, una radiografia del paisatge radiofònic català presenta el mapa següent:

- A prop d'un centenar d'emissores FM comercials (94) (* 2.1)
- Més de dues-centes emissores FM de ràdio municipal (230) (*2.2)
- Una setantena d'emissores FM culturals i educatives, inclosa una xifra fluctuant d'emissores que es poden considerar "pirates" (71) (*2.3)
- Les ràdios públiques FM nacionals o estatals
- Una dotzena d'emissores en Ona Mitjana (OM) (13) (*2.4)

A totes aquestes emissores en FM i OM cal afegir, per bé que encara no emetin, les empreses adjudicatàries dels diferents concursos DAB convocats al seu moment:

- 12 emissores d'àmbit nacional (* 2.5)
- 48 emissores comarcals i supracomarcals (*2.6)

La convivència de tantes emissores, en un espai radioelèctric limitat i que, a més a més, no es planifica des de Catalunya sinó que ve fixat pel govern central, és complexa i sovint difícil. Això i el model de gestió de l'anterior govern va contribuir a una certa sensació de desordre del sector radiofònic.

**2.1: vegi's taula adjunta*

**2.2 : emissores municipals amb concessió definitiva, provisional o pendent d'assignació però amb tràmits administratius formalment iniciats. Vegi's taula adjunta*

**2.3 : el model d'emissora cultural o educativa no està regulat. Pel que fa el present informe, s'entén com una emissora no lucrativa, sense emissió de publicitat, d'àmbit territorial limitat, i que no provoca interferències ni elements de competència que es puguin interpretar com a deslleials. També pel que fa el present informe, s'entén per emissora "pirata" aquella que, sense disposar de concessió administrativa ni cap altre suport jurídic habilitant, emet programació amb publicitat, interferint emissores autoritzades o que provoca alteracions a emissores que emeten legalment.*

**2.4: la competència sobre les emissores d'O.M. correspon, en exclusiva, a l'Estat.*

**2.5: vegi's convocatòria i resolució del concurs al web de la DGMSDA i taula adjunta*

**2.6: vegi's convocatòria i resolució del concurs al web de la DGSMA i taula adjunta*

3. Mapa de la televisió

La radiografia del paisatge televisiu local analògic és també una mostra evident de desordre, bàsicament per la manca d'un marc jurídic a nivell estatal, i, per tant, també autonòmic, que hagi reglat, desenvolupat i protegit aquesta forma de comunicació de proximitat.

Les dues referències normatives bàsiques –i obsoletes--, pel que fa aquest mitjà són encara, a hores d'ara, el Decret 15/2003, de 8 de gener, publicat al Diari Oficial 3801 de 16 de gener de 2003, que regula el règim jurídic transitori de les televisions locals per ones terrestres (modificat pel Decret 123/2003, de 13 de maig), i la Llei estatal 41/1995, de 22 de desembre, de règim jurídic del servei de televisió local per ones terrestres. Però per diverses raons, la televisió local analògica no ha pogut, al llarg d'aquests anys, dotar-se d'un marc legal suficient: la Llei estatal no va arribar a desenvolupar-se i el Decret català va ser parcialment anul·lat per sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de manera que, després de les modificacions de la Llei 41/1995 introduïdes a la Llei d'acompanyament 53/2002, les televisions locals tornaven a trobar-se, a la pràctica, en una situació d'al·legalitat.

D'altra banda, aquesta precarietat de les televisions locals analògiques probablement ja no podrà solucionar-se, atès que el govern de l'estat preveu regular-les definitivament en el marc de la Televisió Digital Terrestre, TDT.

En aquest sentit, acaba de publicar-se el Real Decreto 2268/2004, de 3 de desembre, pel qual es modifica el Real Decreto 439/2004, de 12 de març, pel qual s'aprova el Pla Tècnic Nacional de la televisió digital terrestre (3.1*)

Sigui com sigui, i pel que fa, exclusivament, les televisions locals, actualment emeten amb l'autorització contemplada pel Decret 15/2003 una cinquantena llarga de televisions municipals (51, a novembre de 2004), i una quantitat similar de televisions locals privades (54, a la mateixa data).

A aquestes televisions s'hi ha d'afegir, encara que no hagi iniciat les seves emissions, la TDT privada d'àmbit nacional que, per concurs convocat el 14 de maig de 2003 (DOGC 3883), va atorgar-se a Emissions Digitals de Catalunya, SA. (*3.2)

*3.1: s'adjunta RD 2268/2004

*3.2: vegi's convocatòria i resolució del concurs al web de la DGMSA

4. Annexos

I. Emissores de ràdio municipals, comercials i de la CCRTV.

II. Total expedients de televisions locals de titularitat pública resolts amb autorització administrativa general.

III. Total expedients de televisions locals de titularitat privada resolts amb autorització administrativa general.

IV. Pla tècnic de la televisió digital local.